

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

మహర్షి వేదవ్యాసప్రణీతం శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ ప్రథమస్కంధే పంచమోఽధ్యాయః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ ప్రథమస్కంధే పంచమోఽధ్యాయః ॥

సూత ఉవాచ

అథ తం సుఖమాసీన ఉపాసీనం బృహచ్చవాః |
దేవర్షిః ప్రాహ విప్రర్షిం వీణాపాణిః స్మయన్నివ || 1 ||

నారద ఉవాచ

పారాశర్య మహాభాగ భవతః కచ్చిదాత్మనా |
పరితుష్యతి శారీర ఆత్మా మానస ఏవ వా || 2 ||

జిజ్ఞాసితం సుసంపన్నమపి తే మహాదద్భుతం |
కృతవాన్ భారతం యస్త్యం సర్వార్థపరిబృంహితం || 3 ||

జిజ్ఞాసితమధీతం చ యత్తద్బ్రహ్మ సనాతనం |
అథాపి శోచస్యాత్మానమకృతార్థ ఇవ ప్రభో || 4 ||

వ్యాస ఉవాచ

అస్త్యేవ మే సర్వమిదం త్వయోక్తం
తథాపి నాత్మా పరితుష్యతే మే |
తన్మూలమవ్యక్తమగాధబోధం
ప్రచ్ఛామహే త్వాఽఽత్మభవాత్మభూతం || 5 ||

స వై భవాన్ వేద సమస్తగుహ్య -
 ముపాసితో యత్పురుషః పురాణః |
 పరావరేశో మనసైవ విశ్వం
 సృజత్యవత్యత్తి గుణైరసంగః || 6 ||

త్వం పర్యటన్నర్క ఇవ త్రిలోకీ -
 మంతశ్చరో వాయురివాత్మసాక్షీ |
 పరావరే బ్రహ్మణి ధర్మతో వ్రతైః
 స్నాతస్య మే న్యూనమలం విచక్ష్య || 7 ||

శ్రీనారద ఉవాచ
 భవతానుదితప్రాయం యశో భగవతోఽమలం |
 యేనైవాసౌ న తుష్యేత మన్యే తద్ధర్మనం ఖిలం || 8 ||

యథా ధర్మాదయశ్చార్థా మునివర్యానుకీర్తితాః |
 న తథా వాసుదేవస్య మహిమా హ్యనువర్ణితః || 9 ||

న యద్వచశ్చిత్రపదం హరేర్యశో
 జగత్పవిత్రం ప్రగృణీత కర్ణిచిత్ |
 తద్వాయసం తీర్థముశంతి మానసా
 న యత్ర హంసా నిరమంతుశిక్షయాః || 10 ||

తద్వాగ్విసర్గో జనతాఘవిప్లవో
 యస్మిన్ ప్రతిశ్లోకమబద్ధవత్యపి |
 నామాన్యనంతస్య యశోఽంకితాని యత్
 శృణ్వంతి గాయంతి గృణంతి సాధవః || 11 ||

నైష్కర్మమప్యచ్యుతభావవర్జితం
 న శోభతే జ్ఞానమలం నిరంజనం |

కుతః పునః శశ్వదభద్రమీశ్వరే
 న చార్పితం కర్మ యదప్యకారణం || 12 ||

అథో మహాభాగ భవానమోఘదృక్ -
 శుచిశ్రవాఃసత్యరతో ధృతవ్రతః |
 ఉరుక్రమస్యాఖిలబంధముక్తయే
 సమాధినానుస్మర తద్విచేష్టితం || 13 ||

తతోఽన్యథా కించన యద్వివక్షతః
 పృథర్దృశస్తత్యతరూపనామభిః |
 న కుత్రచిత్క్వాపి చ దుఃస్థితా మతి -
 ర్లభేత వాతాహతనౌరివాస్పదం || 14 ||

జగుప్సితం ధర్మకృతేఽనుశాసతః
 స్వభావరక్తస్య మహాన్ వ్యతిక్రమః |
 యద్వాక్యతో ధర్మ ఇతీతరః స్థితో
 న మన్యతే తస్య నివారణం జనః || 15 ||

విచక్షణోఽస్వార్హతి వేదితుం విభో -
 రనంతపారస్య నివృత్తితః సుఖం |
 ప్రవర్తమానస్య గుణైరనాత్మన -
 స్తో భవాన్ దర్మయ చేష్టితం విభోః || 16 ||

త్యక్త్వా స్వధర్మం చరణాంబుజం హరే -
 ర్భజన్నపక్వోఽథ పతేత్తతో యది |
 యత్ర క్వ వాభద్రమభూదముష్య కిం
 కో వార్థ ఆప్తోఽభజతాం స్వధర్మతః || 17 ||

తస్యైవ హేతోః ప్రయతేత కోవిదో
 న లభ్యతే యద్భ్రమతాముపర్యధః |
 తల్లభ్యతే దుఃఖవదన్యతః సుఖం
 కాలేన సర్వత్ర గభీరరంహసా || 18 ||

న వై జనో జాతు కథంచనావ్రజే -
 న్ముకుందసేవ్యన్యవదంగ సంసృతిం |
 స్మరన్ ముకుందాంఘ్రిపగూహనం పున -
 ర్విహాతుమిచ్ఛేన్న రసగ్రహో యతః || 19 ||

ఇదం హి విశ్వం భగవానివేతరో
 యతో జగత్సాననిరోధసంభవాః |
 తద్ధి స్వయం వేద భవాంస్తథాపి వై
 ప్రాదేశమాత్రం భవతః ప్రదర్శితం || 20 ||

త్వమాత్మనాఽఽత్మానమవేహ్యమోఘదృక్ -
 పరస్యప్రంసః పరమాత్మనః కలాం |
 అజం ప్రజాతం జగతః శివాయ తన్ -
 మహానుభావాభ్యుదయోఽధిగణ్యతాం || 21 ||

ఇదం హి పుంసస్తపసః శ్రుతస్య వా
 స్విష్టస్య సూక్తస్య చ బుద్ధిదత్తయోః |
 అవిచ్యుతోఽర్థః కవిభిర్నిరూపితో
 యదుత్తమశ్లోకగుణానువర్ణనం || 22 ||

అహం పురాతీతభవేఽభవం మునే
 దాస్యాస్తు కస్యాశ్చన వేదవాదినాం |
 నిరూపితో బాలక ఏవ యోగినాం
 శుశ్రూషణే ప్రావృషి నిర్వివిక్షతాం || 23 ||

తే మయ్యపేతాఖిలచాపలేఽర్భకే
 దాంతేఽధృతక్రీడనకేఽనువర్తిని |
 చక్రః కృపాం యద్యపి తుల్యదర్శనాః
 శుశ్రూషమాణే మునయోఽల్పభాషిణి || 24 ||

ఉచ్ఛిష్టలేపాననుమోదితో ద్విజైః
 సకృత్స్మ భుంజే తదపాస్తకిల్బిషః |
 ఏవం ప్రవృత్తస్య విశుద్ధచేతస -
 స్తద్ధర్మ ఏవాత్మరుచిః ప్రజాయతే || 25 ||

తత్రాన్వహం కృష్ణకథాః ప్రగాయతా -
 మనుగ్రహేణాశృణవం మనోహరాః |
 తాః శ్రద్ధయా మేఽనుపదం విశృణ్వతః
 ప్రియశ్రవస్యంగ మమాభవద్రుచిః || 26 ||

తస్మింస్తదా లబ్ధరుచేర్మహామునే
 ప్రియశ్రవస్యాస్థలితా మతిర్మమ |
 యయాహమేతత్సదసత్స్వమాయయా
 పశ్యే మయి బ్రహ్మాణి కల్పితం పరే || 27 ||

ఇత్థం శరత్పావృషికావృతూ హరే -
 ర్విశృణ్వతో మేఽనుసవం యశోఽమలం |
 సంకీర్త్యమానం మునిభిర్మహాత్మభి -
 ర్భక్తిః ప్రవృత్తాఽఽత్మరజస్తమోఽపహా || 28 ||

తస్యైవం మేఽనురక్తస్య ప్రశితస్య హతైనసః |
 శ్రద్ధధానస్య బాలస్య దాంతస్యానుచరస్య చ || 29 ||

జ్ఞానం గుహ్యతమం యత్తత్సాక్షాద్భగవతోదితం ।
అన్వవోచన్ గమిష్యంతః కృపయా దీనవత్సలాః ॥ 30 ॥

యేనైవాహం భగవతో వాసుదేవస్య వేధసః ।
మాయానుభావమవిదం యేన గచ్ఛంతి తత్పదం ॥ 31 ॥

ఏతత్సంసూచితం బ్రహ్మాంస్తాపత్రయచికిత్సితం ।
యదీశ్వరే భగవతి కర్మ బ్రహ్మణి భావితం ॥ 32 ॥

ఆమయో యశ్చ భూతానాం జాయతే యేన సువ్రత ।
తదేవ హ్యమయం ద్రవ్యం న పునాతి చికిత్సితం ॥ 33 ॥

ఏవం నృణాం క్రియాయోగాః సర్వే సంసృతిహేతవః ।
త ఏవాత్మవినాశాయ కల్పంతే కల్పితాః పరే ॥ 34 ॥

యదత్ర క్రియతే కర్మ భగవత్పరితోషణం ।
జ్ఞానం యత్తదధీనం హి భక్తియోగసమన్వితం ॥ 35 ॥

కుర్వాణా యత్ర కర్మాణి భగవచ్ఛిక్షయాసకృత్ ।
గృణంతి గుణనామాని కృష్ణస్యానుస్మరంతి చ ॥ 36 ॥

నమో భగవతే తుభ్యం వాసుదేవాయ ధీమహి ।
ప్రద్యుమ్నాయానిరుద్ధాయ నమః సంకర్షణాయ చ ॥ 37 ॥

ఇతి మూర్త్యభిధానేన మంత్రమూర్తిమమూర్తికం ।
యజతే యజ్ఞపురుషం స సమ్యగ్దర్శనః పుమాన్ ॥ 38 ॥

ఇమం స్వనిగమం బ్రహ్మాన్నవేత్య మదనుష్ఠితం ।
అదాన్మే జ్ఞానమైశ్వర్యం స్వస్మిన్ భావం చ కేశవః ॥ 39 ॥

త్వమప్యదభ్రశ్రుత విశ్రుతం విభోః
సమాప్యతే యేన విదాం బుభుత్సితం |
ఆఖ్యాహి దుఃఖైర్ముపలరద్ధితాత్మనాం
సంక్లేశనిర్వాణముశంతి నాన్యథా || 40 ||

|| ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
ప్రథమస్కంధే వ్యాసనారదసంవాదే పంచమోఽధ్యాయః ||